

§ 199

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Minja Koskelan (ym.) valtuustoaloitteesta koskien muskarituntien pilotoimista päiväkodeissa vahvistamaan lasten tasa-arvoa

HEL 2023-006232 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:
Petra Malin: Pyydän pöydälle.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti Petra Malinin ehdotuksesta panna asian pöydälle.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Essi Stranden, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 37639
essi.stranden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 10.05.2023 Koskela Minja Pilotti: muskaritunteja päiväkoteihin vahvistamaan lasten tasa-arvoa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Minja Koskelan (ym.) aloitteesta muskaritunteja päiväkotiin vahvistamaan lasten tasa-arvoa.

Varhaiskasvatuslaki ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2022) velvoittavat monipuoliseen taiteelliseen toimintaan ja sen opettamiseen lapsiryhmissä. Helsingin varhaiskasvatuksessa musiikillista toimintaa lähestytään moniaistisesti leikkillisyyden ja onnistumisen kokemusten kautta. Lasten kanssa lauletaan, loruillaan, kokeillaan erilaisia soittimia, kuunnellaan ja tuotetaan musiikkia.

Taiteen perusopetus (myöhemmin TPO) määritellään lapsille ja nuorille suunnatuksi koulupäivän ulkopuoliseksi tavoitteelliseksi ja pitkäjänteiseksi taidelajien opetuksiksi.

Päiväkodissa järjestettävä toiminta perustuu varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa määriteltäviin tavoitteisiin sekä lasten tarpeisiin ja mielenkiinnon kohteisiin. Mahdollisen ulkopuolisen tahon järjestämän toiminnan tulisi integroitua kiinteäksi osaksi muuta päiväkodin toimintaa. Samalla tulee varmistaa, että ulkopuolisen asiantuntijan avulla voidaan luontevasti lisätä opettajien osaamista aiheesta. Edellä mainitun tavoin voidaan edistää toimintakulttuurin kehittämistä kokonaisvaltaisesti. Tästä voidaan mainita esimerkkinä taiteilijoiden toimiminen pitempiaikaisesti tietyissä päiväkodeissa ja muu yhteistyö kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan kanssa.

Aloitteessa ehdotetaan päiväkodissa toteutettavia viikoittaisia muskaritunteja vuonna 2020 syntyneille lapsille. Yhdelle ikäluokalle tehtävä koikeilu ei vastaa aloitteen tavoitteeseen lisätä TPO-järjestelmän tunnettavuutta tai perheiden hakeutumista entistä laajemmin sen piiriin. Lisäksi vain yhdelle ikäluokalle järjestetty toiminta asettaa lapset eriarvoiseen asemaan ryhmän sisällä. Yhdelle ikäluokalle suunnattu toimintatuokio jää irralliseksi lapsiryhmän muista toiminnan sisällöistä. Varhaiskasvatuspäivä rakentuu lasten kiinnostusten kohteiden pohjalta isommiksi teemoiksi ja projekteiksi, joita käsitellään monipuolisilla menetelmin. Päiväkotipäivään lisättävän muskaritoiminnan sijaan perheille tulisi tarjota entistä enemmän mahdollisuuksia osallistua taiteen perusopetukseen vapaa-ajalla yhdessä lapsensa kanssa.

Aloitteen ensimmäisenä tavoitteena on lisätä perheiden tietämystä TPO-järjestelmästä sekä sen sisältämistä saavutettavuusmekanismeista. Tämän tavoitteen toteutumista voisi edistää monin tavoin, esimerkiksi päiväkotiryhmien vierailuilla musiikkiopistoihin tai musiikkiopistojen vierailuilla leikkipuistojen perhetoimintaan. Samoin toimitaan esimerkiksi urheiluseurojen kanssa tehtävässä yhteistyössä. Vierailujen tai "taidemaistiaisten" yhteydessä on luontevaa tiedottaa myös laajemmin TPO:sta ja sen saavutettavuusmekanismeista huoltajille.

Toisena tavoitteena aloitteessa on auttaa lapsia erilaisista sosio-ekonomisista taustoista osallistumaan TPO:een. Aloitteessa kuvattu pilotti voitaisiin toteuttaa päiväkotien tiloissa aukioloaikojen ulkopuolella tai leikkipuistoissa lapsiperhetoiminnan yhteydessä. Päiväkoti- tai leikkipuistotiloissa järjestetyn toiminnan yhteydessä voisi huoltajille tarjota myös tietoa osallistumisen mahdollistavista tukimuodoista, kuten maksuhojennuksista ja lainainstrumenteista.

Aloitteen kolmantena tavoitteena on kehittää kaupungin tiedottamista niin, että se lisäisi TPO:n saavutettavuutta. TPO:n tunnettavuuden lisäämiseksi olisi tärkeää, että huoltajat saavat jo varhain tietoa TPO:n järjestämisestä ja erilaisista mahdollisuuksista. Neuvola, leikkipuistot ja kirjastopalvelut ovat tärkeä linkki huoltajien suuntaan, ja niitä voidaan hyödyntää toiminnan tunnettavuuden lisäämisessä. Esimerkiksi Kulttuurin kummilapset toiminnassa on tehty paljon kehittämistyötä kulttuuripalveluiden tunnettavuuden lisäämiseksi ja toiminnasta viestitään monilla eri kielillä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala katsoo, että taiteen perusopetuksen yhdenvertainen saavutettavuus koko kaupungissa on tärkeä tavoite. Sen saavuttamiseksi kehitetään toimialarajat ylittävää yhteistyötä lausunnossa aiemmin mainituin tavoin.

Varhaiskasvatuksessa tarveperusteista rahoitusta käytetään ei-omitoituksessa olevan lisähenkilöstön palkkaamiseen sekä muihin syrjäytymistä ehkäiseviin toimenpiteisiin. Varhaiskasvatusyksiköt voivat oman harkinnan ja tarpeen mukaan käyttää tp-rahoitusta myös kulttuurikasvatuksen edistämiseen. Yksiköistä voidaan esimerkiksi tehdä vierailuja kulttuuripalveluihin tai tilata koko ryhmälle tai yksikölle kulttuuritapahtuma päiväkotiin. Päiväkodin johtaja yhdessä opettajien kanssa vastaa siitä, että kaikki lapset pääsevät toimintaan mukaan ja toiminta tukee kokonaisvaltaisen varhaispedagogiikan toteutumista.

Lapsivaikutusten arviointi

Varhaiskasvatuslain mukaan varhaiskasvatuksen tehtävänä on edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä ehkäistä syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on toteuttaa lapsen leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista pedagogista toimintaa inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Varhaiskasvatuksen taidekasvatus suunnitellaan eheytytyksi osaksi koko varhaiskasvatuspäivää. Näin voidaan huomioida lasten osallisuus ja spontaanit oppimistilanteet joustavasti lasten tarpeet huomioiden. Vain neljävuotiaille lapsille tarjottava, musiikkioppilaitokselta ostettu muskaritoiminta päiväkotipäivän aikana olisi irrallinen lapsiryhmän muusta pedagogisesta toiminnasta. Se ei myöskään vastaisi varhaiskasvatukselle asetettuja yhdenvertaisuuden periaatteita.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt 30.9. mennessä kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausuntoa Minja Koskelan ja 24 muun valtuutetun allekirjoittamasta valtuustoaloitteesta.

Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki pyrkii vahvistamaan taiteen perusopintojen saavutettavuutta pilotoimalla päiväkodeissa toteutettavia viikottaisia muskaritunteja kevätlukukaudella 2024 vuonna 2020 syntyneille lapsille (15X45min). Muskaritunnit toteutetaan kolmella alhaisen osallistumisasteen alueella (esimerkiksi Jakomäki, Mellunmäki ja Kannelmäki) yhteistyössä musiikkioppilaitosten kanssa.

Pilotille asetetaan kolme tavoitetta:

- 1) Lisätä perheiden tietämystä TPO-järjestelmästä sekä sen sisältämistä saavutettavuusmekanismeista.
- 2) Edesauttaa lapsia erilaisista sosio-ekonomisista taustoista osallistumaan TPO:een.
- 3) Pohtia keinoja kehittää Helsingin kaupungin tiedotusta TPO-toiminnasta niin, että se lisäisi toiminnan saavutettavuutta.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Essi Stranden, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 37639
essi.stranden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 10.05.2023 Koskela Minja Pilotti: muskaritunteja päiväkoteihin vahvistamaan lasten tasa-arvoa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kehittämispalvelut
Varhaiskasvatuksen aluepäälliköt